

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психології

ЗАТВЕРЖУЮ

В.О. декана агрономічного факультету

Тетяна КЛИМЕНКО

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психологія»

галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»
спеціальність	203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство
освітній ступінь	перший (бакалаврський)
освітня програма	«Садівництво та виноградарство»
вид дисципліни	обов'язкова компонента
мова навчання	українська

Пролонговано: на 2024/2025 н. р., протокол № _____ від "____" _____ 2024 р.

"____" _____ 2024 р.

підпис

ПІБ

на 2025/2026 н. р., протокол № _____ від "____" _____ 2025 р.

"____" _____ 2025 р.

підпис

ПІБ

Житомир – 2023

Розробник: д. філософії (спеціальність «Психологія»), доцент кафедри психології **Ірина ГРЕЧУХА**

УХВАЛЕНО

Завідувач кафедри психології

Тетяна КОЛОМІСЦЬ

протокол №2 від "28" серпня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Садівництво та виноградарство»

Наталія ПЕЛЕХАТА

« » 2023 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією агрономічного факультету

Голова навчально-методичної комісії

Руслан КРОПИВНИЦЬКИЙ

Протокол № 1 від «26» серпня 2023 р.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є ознайомлення студентів з базовими засадами розвитку та функціонування психіки, психічними явищами, соціально-психологічними чинниками розвитку особистості, з особливостями регуляції діяльності, міжособистісної взаємодії та спілкуванням.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є:

- формування у студентів уявлення про природу психічного;
- ознайомлення студентів із різними напрямками сучасної психології;
- ознайомлення студентів із чинниками та умовами розвитку особистості, особливостями її становлення, соціально-психологічними механізмами формування особистості в колективі, а також з особливостями регуляції діяльності та спілкування як багатопланового процесу;
- розвивання здатності визначати основні властивості та закономірності розвитку особистості, її вікові та індивідуальні особливості розвитку уваги, відчуттів, сприймання, мислення, пам'яті та уяви;
- вивчення феномену емпатії як умови розвитку гармонійної особистості;
- сприяння розкриттю потенціалу студента, стимулювати його до саморозвитку через самопізнання та самоаналіз.

2. Обсяг навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань 20 “ Аграрні науки та продовольство”	нормативна	
	Спеціальність 203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство		
Модулів – 1		Рік підготовки:	
		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		3-й	
		Лекції	
	Освітній ступінь: бакалавр	20 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 сам. роб. студента. – 4		Практичні, семінарські	
		28 год.	
		Самостійна робота	
		72 год.	
		Частка самостійної та індивідуальної роботи від загальної кількості годин за нормативом, %	
		60,0	
		Вид контролю:	

		экзамен
--	--	---------

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- особливості розвитку та функціонування психіки;
- соціально-психологічні чинники розвитку особистості;
- особливості регуляції діяльності;
- особливості міжособистісної взаємодії та спілкування як багатопланового процесу;
- основні властивості та закономірності розвитку особистості, її вікові та індивідуальні особливості розвитку уваги, відчуттів, сприймання, мислення та уяви;
- умови та механізми розвитку емпатії особистості.

уміти:

- здійснювати ґрунтовний теоретичний аналіз надбань сучасної психології;
- конспектувати першоджерела, писати реферат з урахуванням усіх вимог до наукової роботи;
- працювати над власним розвитком та вдосконаленням, визначати шляхи до підвищення своєї професійної кваліфікації.

3. Результати навчання за дисципліною

Шифр	Результат навчання
ПРН6	Демонструвати знання й розуміння фундаментальних розділів природничих і математичних наук в обсязі, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених освітньою програмою.
ПРН8	Володіти методами опрацювання даних у садівництві і виноградарстві.
ПРН 15	Планувати економічно вигідне виробництво плодоовочевої продукції та винограду.

4. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами

Компетентності	РН6	РН8	РН15
	ЗК 3	+	
ЗК 9		+	+
СК 6	+	+	+

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК6. Здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами у плідівництві, овочівництві і виноградарстві.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Лекції	0,2	10/20	2
Практичні заняття	2,5	14/28	35
Лабораторні роботи	-	-	-
Семінарські заняття	-	-	-
Самостійна робота	0,25	8/72	2
Модульна контрольна робота*	12	1	12
Індивідуальні завдання	3	3	9
Разом:			60

*На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20% від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

Порогові рівні оцінок за результатами навчання

Шифр результату навчання	Вид заняття	Мінімальна кількість балів (репродуктивний рівень)**	Максимальна кількість балів (творчий рівень)
		36	60
РН 6	Л1 – Л10, Пр1 – Пр14, Ср1 – Ср8	7	10
РН 8	Л1 – Л10, Пр1 – Пр14, Ср1 – Ср8	7	10
РН 15	Л1 – Л10, Пр1 – Пр14, Ср1 – Ср8	7	9
РН6; РН8; РН15	Індивідуальні завдання	3	9
	Модульна контрольна робота	5	12
Разом:		36	60

**Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається тим, що студент має певні знання, передбачені в робочій програмі навчальної дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/ розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних/ лабораторних/ контрольних/ індивідуальних завдань, курсового проекту/роботи значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60% від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

6. Засоби оцінювання результатів навчання

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни «Психологія» здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену у формі тестування. Екзаменаційні тести охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо. Тестові питання мають теоретичне та практичне спрямування, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Студент не може бути допущений до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової перевірки успішності, дорівнює 60.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання екзамену, дорівнює 24. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на екзамені – 40.

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за відповіді на тестові питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час екзамену та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

8. Програма навчальної дисципліни

Таблиця 2

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	усього	У тому числі					усього	У тому числі					
		л	п	лб	інд	ср		л	п	лб	інд	ср	
Модуль 1. Психологія													
<i>Змістовий модуль. Психіка людини як предмет наукового вивчення.</i>													
Тема 1. Вступ до психології.	12	2	2	-	-	8							
Тема 2. Природа психічного.	12	2	2	-	-	8							
<i>Змістовий модуль. Психологія особистості</i>													
Тема 3. Психологічна характеристика особистості.	14	2	4	-	-	8							
Тема 4. Психологія груп.	12	2	2			8							
Тема 5. Індивідуально-психологічні властивості особистості.	18	4	4	-	-	10							
Тема 6. Психологія діяльності та спілкування.	16	2	4	-	-	10							
Тема 7. Пізнавальна сфера особистості.	22	4	6	-	-	12							
Тема 8. Емоційно-вольова сфера особистості.	14	2	4	-	-	8							
Усього годин	120	20	28	-	-	72							

Теми лекцій та їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми та її короткий зміст	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Вступ до психології. 1. Зміст та структура дисципліни «Психологія». 2. Психологія як наука. 3. Основні етапи розвитку психології. 4. Найпопулярніші напрями сучасної психології.	2	
2.	Тема 2. Природа психічного. 1. Поняття про психіку. Розвиток психіки. 2. Свідомість. 3. Сфера «несвідомого» та «підсвідомого».	2	
3.	Тема 3. Психологічна характеристика особистості. 1. Визначення понять «особистість», «індивід», «індивідуальність». 2. Структура особистості. 3. Спрямованість особистості та їх компоненти.	2	

	4. Самооцінка та рівень домагань особистості.		
4.	Тема 4. Психологія груп. 1. Група та основні її характеристики. 2. Поняття «команди» в психології. Командотворення. 3. Конфлікти в колективі та шляхи їх усунення.	2	
5.	Тема 5. Індивідуально-психологічні властивості особистості 1. Психологія темпераменту. 2. Психологія характеру. 3. Психологія здібностей.	4	
6.	Тема 6. Психологія діяльності та спілкування 1. Психологічна характеристика діяльності. 2. Мотивація діяльності. 3. Спілкування як багатоплановий процес. 4. Міжособистісне спілкування. 5. Технології психологічного впливу.	2	
7.	Тема 7. Пізнавальна сфера особистості. 1. Психологія відчуття та сприймання. 2. Психологія пам'яті. 3. Психологія мислення. 4. Психологія уяви.	4	
8.	Тема 8. Емоційно-вольова сфера особистості. 1. Психологія емоцій та почуттів. 2. Воля та вольова регуляція. 3. Емпатія та емпатійність особистості. 4. Психологічне здоров'я особистості.	2	
	Разом	20	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Вступ до психології.	2	
2.	Тема 2. Природа психічного.	2	
3.	Тема 3. Психологічна характеристика особистості.	4	
4.	Тема 4. Психологія груп.	2	
5.	Тема 5. Індивідуально-психологічні властивості особистості.	4	
6.	Тема 6. Психологія діяльності та спілкування.	4	
7.	Тема 7. Пізнавальна сфера особистості.	6	
8.	Тема 8. Емоційно-вольова сфера особистості.	4	
	Разом	28	

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Вступ до психології.	8	
2.	Тема 2. Природа психічного.	8	
3.	Тема 3. Психологічна характеристика особистості.	8	

4.	Тема 4. Психологія груп.	8	
5.	Тема 5. Індивідуально-психологічні властивості особистості.	10	
6.	Тема 6. Психологія діяльності та спілкування.	10	
7.	Тема 7. Пізнавальна сфера особистості.	12	
8.	Тема 8. Емоційно-вольова сфера особистості.	8	
	Разом	72	

Індивідуальні завдання

З метою набуття соціально-психологічних навичок і вмінь в рамках проведення курсу «Психологія» студентам будуть пропонуватися до виконання індивідуальні домашні завдання, оцінка та якість їх виконання буде здійснюватися на заняттях.

До таких індивідуальних завдань належить:

- підготувати реферат за однією з рекомендованих тем з використанням не менш як 5-ти джерел;
- підготувати презентацію за однією з рекомендованих тем з використанням не менш як 5-ти джерел;
- виконати діагностичні методики на вивчення власної особистості (пізнавальної сфери: відчуття, сприймання, пам'ять, мислення, уява; емоційно-вольової сфери; властивостей особистості: темперамент, характер, здібності; спрямованості особистості: інтересів, цінностей, мотивації).

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Лекційні і практичні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, і передбачають використання презентацій.

9. Рекомендована література

Основна література:

1. Васянович Г.П. Основи психології : навчальний. К. : Педагогічна думка , 2012. 114 с
2. Гречуха І. А. Емпатія як умова літературної творчості. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, VIII (90), Issue: 222, 2020 Feb., P. 52-57. <https://doi.org/10.31174/SEND-PP2020-222VIII90-12>
3. Гречуха І. А. Психологічні особливості розвитку емпатії учасників шкільних літературних студій. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки: зб. наук. праць / за наук. редакцією І. С. Булах. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. Вип. 8 (53). С. 39-48. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series12.2019.8\(53\).04](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series12.2019.8(53).04)*
4. Журавльова Л. П. Діагностика емпатії та її форм у підлітковому та юнацькому віці. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 12: Психологічні науки: збірник. М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. Вип. 31(55). С. 154-161.*
5. Журавльова Л. П. Психологія емпатії: Монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2007. 328 с.
6. Журавльова Л. П., Гречуха І. А. Дослідження особливостей розвитку емпатії в літературно обдарованих старшокласників. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, VI (73), Issue: 175, 2018 Sept., P. 64-69. <https://doi.org/10.31174/SEND-PP2018-175V173-15>
7. Засекіна Л.В., Пастрик Т.В. Основи психології та міжособове спілкування : навч. посіб. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 184 с.
8. Іванова О.В., Москалюк Л.М., Корсун С.І. Психологія. Вступ до спеціальності. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 184 с.

9. Лемак М.В., Петрище В.Ю. Психологу для роботи: діагностичні методики. Методичне видання. Збірник. Ужгород: Видавництво А. Гаркуші, 2012. 616 с.
10. Психологія: підручник для студ. вищ. навч. закл. За ред. Ю. Трофімова. 6-е вид. стер. К.: Либідь, 2008. 560 с.
11. Савчин М.В. Загальна психологія. Частина I: Навчальний посібник. Дрогобич: Посвіт, 2009. 372 с.
12. Савчин М.В. Загальна психологія. Частина II: Навчальний посібник. Дрогобич: Посвіт, 2009. 320 с.
13. Zhuravlova, L. & Chebykin, O. 2021. The Development of Empathy: Phenomenology, Structure and Human Nature. Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge, 276. <https://www.routledge.com/The-Development-of-Empathy-Phenomenology-Structure-and-Human-Nature/Zhuravlova-Chebykin/p/book/9780367702731>

Додаткова література

1. Майерс Д. Социальная психология (1997). СПб.: Питер, 688.
2. Пикулёва О.А. (2013). Психология самопрезентации личности.
3. Психология самосознания. Хрестоматия. Сост. Д.Я. Райгородский. Самара, 2007. 672 с.
4. Квинн В. Прикладная психология. СПб: Издательство “Питер”, 2000. 560 с.
5. Кон И. Психология самостоятельности. *Популярная психология*: Хрестоматия. Сост. В.В. Мироненко. М.: Просвещение, 1990. С. 155-162.
6. Немов Р. С. Психология : Учебник для студ. высш. пед. учеб. заведений : В 3 кн. 4-е изд. М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. Кн. 1: Общие основы психологии. 688 с.
7. Пазиніч Ю.М. Психологія: навч. посіб. Д.: Національний гірничий університет, 2012. 156 с.
8. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики: Навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. За заг. ред. М. Корольчука. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2005. 20 с.
9. Рувинский Л.И., Кан-Калик В.А. и др. Введение в специальность: Учеб. пособие для студентов пед ин-тов. М.: Просвещение, 1988. С. 36-86.
10. Чалдини Р. Психология влияния. Как научиться убеждать и добиваться успеха. К.: Форс, 2019. 368 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. Режим доступу до ресурсу: www.dnpb.gov.ua
2. Законодавство України [Електронний ресурс]. <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.
3. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>
4. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.